

Wrocław, 25 listopada 2008 roku

WK.60/435/K-59/08

**Pan
Stanisław Moik
Wójt Gminy Wisznia Mała**

**ul. Wrocławska 9
55-114 Wisznia Mała**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 roku Nr 55, poz. 577 ze zm.) przeprowadziła w okresie od 19 sierpnia do 31 października 2008 roku kontrolę gospodarki finansowej gminy Wisznia Mała. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym bez zastrzeżeń 31 października 2008 roku i przekazanym Panu Wójtowi.

Stosownie do przepisów art. 5 ust. 1 i 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, w zakresie zadań własnych gminy kontrola została przeprowadzona na podstawie kryterium legalności oraz zgodności dokumentacji ze stanem faktycznym, a w odniesieniu do wykonywanych zadań należących do kompetencji administracji rządowej także z uwzględnieniem kryterium rzetelności, celowości i gospodarności.

Ponadto w okresie od 21 do 28 października 2008 roku została przeprowadzona kontrola gospodarki finansowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiszni Małej. Na podstawie ustaleń kontroli wystosowano wystąpienie pokontrolne do Kierownika GOPS (przekazane Panu Wójtowi do wiadomości).

Kontrola przeprowadzona w Urzędzie Gminy wykazała, że większość zadań objętych kontrolą była realizowana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Obok pozytywnych ustaleń kontroli, stwierdzone zostały także uchybienia i nieprawidłowości. Część z nich została wyeliminowana w ramach bieżącej działalności, a niektóre usunięto w trakcie niniejszej kontroli, lub podjęto działania zmierzające do ich usunięcia, co zostało szczegółowo omówione w protokole kontroli. Najważniejsze zagadnienia w zakresie gospodarki finansowej, które wymagają podjęcia działań naprawczych to:

Ustalenia organizacyjne

W 2006 i 2007 roku, w podległych jednostkach organizacyjnych, nie przeprowadzono kontroli przestrzegania realizacji procedur kontroli finansowej, którą winno się objąć w każdym roku co najmniej 5% wydatków każdej jednostki, co było niezgodne z § 8 pkt 2 Załącznika nr 11 „Regulamin kontroli wewnętrznej” do Zarządzenia nr 42/04 Wójta Gminy z 25 sierpnia 2004 roku w sprawie przepisów regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Wisznia Mała, w myśl którego w podległych jednostkach organizacyjnych, zgodnie z dyspozycją zawartą w przepisach ustawy

o finansach publicznych, przedmiotem kontroli winno być objęte co najmniej 5% wydatków w danym roku.

Księgowość i sprawozdawczość

W próbie kontrolnej dowodów księgowych za 2007 i 2008 rok stwierdzono, że wyciągom bankowym oraz fakturom nadawano ten sam numer księgowy, pomimo że wyciągi bankowe jak i faktury dokumentowały dwie różne operacje księgowe, co było to niezgodne z art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 roku nr 76, poz. 694 ze zm.), który stanowi, że dowód księgowy powinien zawierać określenie rodzaju dowodu i jego numeru identyfikacyjnego.

Dowody księgowe z września 2007 roku o numerach: 3595 – 3596, 3599 – 3608, 3611 – 3615, 3625 – 3626, oraz kwietnia 2008 roku o numerach: 687 – 690, 702, 703, 707, 708, 714, 717 – 720, 734 – 736, 738, 741, 742, ujęto w księgach w kolejnym okresie sprawozdawczym, co było niezgodne z art. 20 ust. 1 powołanej ustawy o rachunkowości, który stanowi że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Dochody budżetu

Wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz.U. z 2005 roku Nr 8 poz. 60 ze zm.), organ podatkowy nie dokonał w stosunku do 4 spośród 6 skontrolowanych podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne) czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji oraz ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi deklaracjami w podatku od nieruchomości od osób prawnych. W trakcie kontroli, organ podatkowy wszczął wobec tych podatników postępowania wyjaśniające, w wyniku których 1 podatnik złożył korekty deklaracji na podatek od nieruchomości oraz na podatek rolny, 1 podatnik złożył korektę deklaracji na podatek rolny, a 2 podatników złożyło korekty deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2007-2008. Na podstawie złożonych deklaracji, organ podatkowy dokonał na kontach podatników odpisu za lata 2007-2008 w podatku od nieruchomości w łącznej kwocie 8.023,00 zł, a w podatku rolnym w wysokości 11,00 zł.

Brak dokonywania czynności sprawdzających, wynikających z art. 272 pkt 2 i pkt 3 ustawy, skutkował również tym, że 1 podatnikowi podatku rolnego od osób prawnych naliczono podatek rolny od wykazanych w deklaracji na podatek rolny na 2007 rok użytków rolnych klasy V o powierzchni 5,9672 ha. Było to niezgodne z art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz.U. z 2006 roku Nr 136, poz. 969 ze zm.), który stanowi, że zwalnia się od podatku rolnego użytki rolne klasy V, VI i VIz oraz grunty zadrzewione i zakrzewione ustanowione na użytkach rolnych. W trakcie kontroli, na podstawie art. 274 § 1 pkt 1 i § 2 pkt 1 i 2 ustawy Ordynacja podatkowa, organ podatkowy skorygował deklaracje za 2006 i 2007 rok dokonując stosownych

poprawek i doręczył podatnikowi uwierzytelnione kopie skorygowanych deklaracji wraz z informacją o związanej z korektą deklaracji zmianie wysokości zobowiązania podatkowego. Na podstawie skorygowanych deklaracji na koncie podatnika dokonano odpisu za lata 2006-2007 w wysokości 206,00 zł.

Podatnikowi o numerze konta R015077, płacącemu podatek w formie łącznego zobowiązania pieniężnego, wymierzono na 2007 i 2008 rok podatek od nieruchomości od wykazanych w informacji gruntów związanych z działalnością gospodarczą o powierzchni 880 m² i gruntów pozostałych o powierzchni 1.463 m² pomimo, że w ewidencji gruntów i budynków grunty te o łącznej powierzchni 2.343 m² sklasyfikowane są jako Ba – tereny przemysłowe. Ponadto podatnikowi naliczono podatek od wykazanych w informacji budynków pozostałych o powierzchni 300 m² pomimo że, jak wynika z wyjaśnienia pracownika Urzędu i dokumentów złożonych przez podatnika, 19 września 2005 roku Starosta Trzebnicki wydał decyzję udzielającą pozwolenia na rozbiórkę budynku, a obecnie w miejscu zburzonego budynku trwa budowa nowego. W trakcie kontroli podatnik złożył korektę informacji, w której wykazał grunty o powierzchni 2.343 m² jako związane z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz skorygował wykazany do opodatkowania budynek gospodarczy, którego dokonano rozbiórki. W związku z powyższym podatnikowi wydano decyzję zmniejszającą łączne zobowiązanie pieniężne za 2008 rok oraz dokonano odpisu na koncie podatnika w wysokości 2.154,00 zł.

Podatnikowi o numerze konta R090463, płacącemu podatek w formie łącznego zobowiązania pieniężnego, wymierzono podatek od nieruchomości od wykazywanych w informacji w sprawie podatku od nieruchomości gruntów związanych z działalnością gospodarczą o powierzchni 2.738 m² w 2007 roku i 6.162 m² w 2008 roku oraz od gruntów zurbanizowanych niezabudowanych o powierzchni 2.015 m² pomimo, że z informacji złożonej przez podatnika oraz z ewidencji gruntów i budynków wynikało, że podatnik oprócz gruntów związanych z działalnością gospodarczą posiada grunty o powierzchni 2.195 m² sklasyfikowane jako B – tereny mieszkaniowe. Było to niezgodne z art. 21 § 5 powoływanej ustawy Ordynacja podatkowa, który stanowi, że jeżeli przepisy prawa podatkowego nakładają na podatnika obowiązek złożenia deklaracji, wysokość zobowiązania podatkowego, o którym mowa w § 1 pkt 2, ustala się zgodnie z danymi zawartymi w deklaracji, chyba że przepisy szczególne przewidują inny sposób ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego albo w toku postępowania podatkowego stwierdzono, że dane zawarte w deklaracji, mogące mieć wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego, są niezgodne ze stanem faktycznym. W trakcie kontroli organ podatkowy wydał podatnikowi decyzję zmniejszającą łączne zobowiązanie pieniężne na 2008 rok oraz dokonał odpisu na koncie podatnika w wysokości 404,00 zł.

W przypadku 2 podatników podatku od nieruchomości (osoby prawne), którzy dokonali zapłaty podatku po terminach ustawowych, a wpłacone kwoty nie pokrywały kwoty zaległości i odsetek za zwłokę, nie zaliczono wpłat proporcjonalnie na poczet zaległości i odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim w dniu wpłaty pozostawała kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę, co było niezgodne z art. 55 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym, jeżeli dokonana wpłata nie pokrywa kwoty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę, wpłatę tę zalicza się

proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę w stosunku, w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę. W rezultacie nie naliczono i nie pobrano od podatników odsetek za zwłokę w łącznej wysokości 431,40 zł. W trakcie kontroli podatnicy dokonali wpłaty niepobranych odsetek w kwocie 431,40 zł.

W 2007 roku 4 podatnikom, a w 2008 roku 1 podatnikowi, spośród 8 skontrolowanych podatników, opłacających podatki w formie łącznego zobowiązania pieniężnego nakazy płatnicze doręczono w terminach uniemożliwiających ich uregulowanie do 15 marca danego roku, doprowadzając do sytuacji, w której podatnicy, mając zgodnie z art. 47 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa 14 dni na zapłatę podatku od dnia otrzymania nakazu płatniczego, mogli dokonać wpłaty zobowiązania podatkowego po kalendarzowo ustalonym przez przepisy prawa podatkowego dniu zapłaty, tj. po 15 marca roku podatkowego.

Na kontach szczegółowych podatników prowadzonych do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, w przypadku złożenia przez podatników informacji/deklaracji korygujących powodujących zmniejszenie wymiaru podatku na bieżący rok, odpisu należności dokonywano po stronie Wn poprzez zapis ujemny, co było niezgodne z § 17 ust. 2 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z 21 czerwca 2006 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761), z którego wynika, że odpis należności księguje się na stronie Ma konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, w korespondencji ze stroną Wn konta 750 „Przychody i koszty finansowe”.

W sprawozdaniu Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych za 2007 rok, skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, w kolumnie 5 dotyczącej umorzeń zaległości podatkowych w podatku rolnym zaniżono o 4.199,00 zł, w podatku od nieruchomości zaniżono o 1.829,00 zł, a w podatku od środków transportowych zaniżono o 500,00 zł. W kolumnie 6 dotyczącej rozłożeń na raty i odroczeń terminu płatności, dane dotyczące podatku rolnego zawyżono o 2.657,60 zł, podatku od nieruchomości zawyżono o 16.782,55 zł. Różnice te wynikały z ujęcia w sprawozdaniu w kolumnie 5 w podatku rolnym i od nieruchomości kwot wynikających z decyzji wydanych tylko w IV kwartale 2007 roku, a w podatku od środków transportowych nie wykazano decyzji umorzeniowej na kwotę 500,00 zł. W kolumnie 6 w podatku rolnym ujęto kwoty wynikające z decyzji w sprawie rozłożenia na raty podatku od nieruchomości, a w podatku od nieruchomości ujęto kwoty wynikające z decyzji o rozłożeniu na raty opłaty planistycznej.

W związku z powyższym wykazane w kolumnie 14 i 15 sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów za 2007 rok skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa były również nieprawidłowe.

Przedstawione nieprawidłowości były skutkiem naruszenia postanowień zawartych w § 7 ust. 3 w związku z § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a, b załącznika nr 34 do rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.).

Zgodnie z § 7 ust. 3, kwoty, dotyczące skutków decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa obliczonych za okres sprawozdawczy - wykazane w odpowiednich kolumnach sprawozdania Rb-PDP, powinny być zgodne z odpowiadającymi tym kwotom skutkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego, odpowiednio do przepisów rozporządzenia. Natomiast zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 11 lit. a, b w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” w zakresie umorzeń zaległości podatkowych - wykazuje się kwoty dotyczące skutków udzielonych przez organ podatkowy gminy lub miasta na prawach powiatu za okres sprawozdawczy umorzeń w podatkach i opłatach, stanowiących dochód budżetu gminy. Wykazane w tej kolumnie skutki powinny wynikać z decyzji właściwych organów gminy lub miasta na prawach powiatu, w zakresie zarówno bieżących, jak i zaległych należności. Wykazane kwoty powinny być zgodne z rejestrem przypisów i odpisów. Natomiast w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy” w zakresie rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności - wykazuje się kwoty dotyczące skutków decyzji organów podatkowych za okres sprawozdawczy. Skutki wykazane w tej kolumnie powinny wynikać z decyzji organu podatkowego, zarówno w zakresie bieżących, jak i zaległych należności. W przypadku podjęcia przez organ podatkowy decyzji o odroczeniu terminu płatności lub rozłożeniu na raty zapłaty podatku, bądź zaległości podatkowej, skutki finansowe wynikające z tych decyzji powinny być wykazywane za kolejne okresy sprawozdawcze w roku, w którym została wydana decyzja. Wykazane kwoty nie muszą wynikać z rejestrów przypisów i odpisów.

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą: Wójt Gminy Wisznia Mała na podstawie art. 44 ust. 1 ustawy z 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych i art. 4 ust. 5 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz Skarbnik Gminy na podstawie art. 45 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe do wiadomości Panu Wójtowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości (test jednolity: Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) wprowadzania do ksiąg rachunkowych, w postaci zapisu, każdego zdarzenia gospodarczego, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do art. 20 ust. 1 ustawy;

- b) nadawania wyciągom bankowym i fakturom osobnych numerów księgowych, stosownie do art. 21 ust 1 pkt 1 ustawy;
- 2. Przeprowadzanie w podległych jednostkach kontroli przestrzegania realizacji procedur kontroli, którą winno się objąć w każdym roku co najmniej 5% wydatków danego roku, stosownie do § 8 pkt 2 załącznika nr 11 do Zarządzenia nr 42/04 z 25 sierpnia 2004 roku Wójta Gminy w sprawie przepisów regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy Wisznia Mała.
- 3. Przestrzeganie przepisów ustawy z 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. nr 8, poz. 60 ze zm.), a w szczególności w zakresie:
 - a) przeprowadzania czynności sprawdzających mających na celu stwierdzenie formalnej poprawności deklaracji podatkowej oraz ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności deklaracji z przedstawionymi dokumentami, stosownie do art. 272 pkt 2 i 3 ustawy;
 - b) ustalania wysokości zobowiązania podatkowego w stosunku do osób fizycznych w oparciu o dane zawarte w deklaracjach, lub w oparciu o dane ustalone w trybie postępowania podatkowego, stosownie do przepisu art. 21 § 5 ustawy;
 - c) zaliczania wpłat, w przypadku dokonywania wpłat przez podatników posiadających zaległości podatkowe proporcjonalnie na poczet kwoty zaległości podatkowej oraz kwoty odsetek za zwłokę, w stosunku w jakim, w dniu wpłaty, pozostaje kwota zaległości podatkowej do kwoty odsetek za zwłokę, zgodnie z art. 55 § 2 ustawy;
 - d) doręczania decyzji wymiarowych (nakazów płatniczych) na co najmniej 14 dni przed kalendarzowo ustalonym przez przepisy prawa podatkowego dniem zapłaty stosownie do art. 47 § 2 ustawy;
- 4. Przestrzeganie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 21 czerwca 2006 roku w sprawie zasad rachunkowości i planu kont w zakresie ewidencji podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 112, poz. 761), a w szczególności w zakresie dokonywania odpisu należności stosownie do postanowień § 17 ust. 2 pkt 2 lit. a) rozporządzenia.
- 5. Sporządzanie sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych oraz Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z 27 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2006 r. Nr 115, poz. 781 ze zm.).
- 6. Sporządzenie korekty sprawozdania Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy za 2007 rok oraz sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów za 2007 rok i przesłanie ich do RIO we Wrocławiu.
- 7. Wyliminowanie pozostałych nieprawidłowości szczegółowo opisanych w protokole.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub

przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej. Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan

Tadeusz Wyrwas

Przewodniczący Rady Gminy Wisznia Mała